

L. ANNÆI
SENECÆ

TRAGŒDIA.

AGAMEMNON.

ARGUMENTUM.

Atreus fratri suo Thyesti liberos, partim
assos, partim elixos, ignorantibus dederat
epulandos. Vivum Thyestes Atreum ulcisci non
potuit, nunc excitatur ab inferis, & Ægistho per-
suadet, ut, quemadmodum Clytemnæstram ad
adulterii consuetudinem pertraxerat, etiam in
mariti cædem inducat. Potitur votis impia um-
bra. Nam Agamemnonem à Troja victorem,
domi reducem, in ipso convivio, sinuosa sed
impervia veste itretitum, uxor & adulter occi-
dunt; mox & Cassandram ab aris avulsam; Ele-
ctram verò, quæ Orestem fratrem absconde-
rat, carceri obscuro mancipant.

INTERLOCUTORES:

THYESTES	CHORUS	AGAMEMNON.
CLYTEMNÆSTRA.	EURIBATES.	ELECTRA.
NUTRIX.	CASSANDRA.	STROPHIUS.
ÆGISTHUS.		

ACTUS

ACTUS PRIMUS.

THYESTES.

O Paca linquens Ditis inferni loca,
 Adsum profundo rariari emissus specie,
 Incertus utras oderim sedes magis.
 Fugio Thyestes inferos, superos fugo,
 En horret animus, & pavor membra excussit,
 Video paternos, imò fraternos lares,
 Hoc est vetustum Pelopea limen domus.
 Hinc auspiciari regium capiti decus
 Mos est Pelasgis, hoc sedens alti toro,
 Quibus superba scepra gestantur manibus.
 Locus hic habenda curia: hic epulis locus.
 Libet reverti, nonne vel tristes lacus
 Incolere satius? nonne custodem Stygis
 Trigemina nigris colla jactantem jubis?
 Ubi ille celeri corpus evinctus rota
 In se refertur; ubi per adversum irritus
 Redeunte toties luditur saxo labor:
 Ubi tondet ales avida secundum jecur:
 Et inier undas fervida exustus siti
 Aquas fugaces ore decepto appetit,
 Pœnas daturus cœlitum dapibus graves.
 Sed ille nostræ pars quota est culpa senex?
 Repetamus omnes, quos ob infandas manibus
 Quasitor urna Cnossius versat reos.
 Vincam Thyestes sceleribus cunctos meis:
 A fratre vincar liberis plenus iberibus
 In me sepultis: viscera exedi mea.
 Nec hæctenus fortuna maculavit Patrem:

Sed

Sed majus aliud ausa commisso scelus.
 Nata nefandos peterè concubitus jubet.
 Non pavidus hausi dicta, sed cœpi nefas.
 Ergo ut per omnes liberos irem parens
 Coacta fatis nata fert uterum gravem,
 Me patre dignum, versa natura est retro:
 Avo parentem, (prò nefas) patri virum,
 Natis nepotes miscui, nocti diem.
 Sed sera tandem respicit fessos malis
 Post facta demum sortis incesta fides.
 Rex ille regum, ductor Agamemnon ducum,
 Cujus secunda mille vexillum rates,
 Iliaca velis maria texerunt suis:
 Post bina Phœbi lustra devictò Iliò
 Adest, daturus conjugì jugulum suæ
 Jam jam narabit sanguine alterno domus:
 Enses, secures, tela, divisum gravi
 Ictu bipennis regium video caput.
 Jam scelera propè sunt, jam dolus, cades, et ruor:
 Parantur epule: causa natalis tui
 Ægysthe venit, quid pudor vultus gravat?
 Quid dextra dubio trepida consilio labat?
 Quid ipse temet consulis, torques, rogas?
 An deceat hoc te? respice an matrem decet.
 Sed cur repente noctis æstivæ vices
 Hiberna longâ spatia producunt morâ?
 Aut quid cadentes detinet stellas polo?
 Phœbum moramur, redde jam mundo diem.

CHORUS.

Anapæstici.

O Regnorum magis fallax
 Fortuna bonis, in præcipiti

Dubio.

Dubioque nimis excelsa locas.
 Nunquam placidam sceptrâ quietem
 Certumve sui tennere diem.
 Alia ex alia cura fatigat,
 Vexatque animos nova tempestas.
 Non sic Libycis Syrribus aquor
 Furit alternos volvere fluctus:
 Non Euxini turget ab imis
 Commota vadis unda, nivali
 Vicina polo; ubi caruleis
 Immunis aquis, lucida versas
 Plaustra Bootes: ut precipites
 Regum casus fortuna rotat:
 Metui cupiunt, metuique timent.
 Non nox illis alma recessus
 Præbet tutos, non curarum
 Somnus domitor pectora solvit.
 Quas non arces scelus alternum
 Dedit in præceptis: impia quas non
 Arma fatigant: jura, pudorque,
 Et conjugii sacrata fides,
 Fugiunt aulæ: sequitur tristis
 Sanguinolentâ Bellona manu,
 Quaque superbos irit Erynnis,
 Tumidas semper comitata domos:
 Quas in planum qualibet hora
 Tulit ex alto, licet arma vacent.
 Cessent quæ doli, sidunt ipso
 Pondere magna, ceditque oneris
 Fortuna suo, vela secundis
 Inflata notis, ventos nimium
 Timuere suos: nubibus ipsis

D

Infer.

Inserta caput turris pluvio
 Vapulat austro; densa que nemus
 Spargens umbras annosa vides
 Robora frangi Feriunt celsos
 Fulmina colles, corpora morbis
 Majora patent, & cum in pastus
 Armenta vagos vilia currunt,
 Placet in vulnus maxima cervice.
 Quidquid in altum fortuna tulit,
 Ruitura levat: modicis rebus
 Longius avum est felix, media
 Quisquis turba parte quietus,
 Aurâ stringit littora tuta:
 Timidusque mari credere cymbam,
 Remoterras propiore legit.

ACTUS SECUNDUS.

CLYTEMNÆSTRA,
 NUTRIX.

Quid segnis anima tuta consilia expetis?
 Quid fluctuaris? clausa jam melior via est.
 Licuit pudicos conjugis quondam toros,
 Et sceptrâ casta vidua tutari fide.
 periere mores, jus, decus, pietas, fides.
 Et qui redire, cum perit, nescit pudor.
 Dafrana, & omnem prona nequitiam incita.
 Per scelera semper sceleribus tutum est iter.
 Tecum ipsa nunc evolve famineos dolos
 Quod ulla conjux perfida, atque impos sui,
 Amore cæco; quod novercales manus
 Ausa, quod ardens impia virgo face,
 Phasiaca fugiens regna Thessalica trabe.

Ter-

*Ferrum, venena, vel Mycenaâ domo.
 Conjuncta socio, profuge furtiva rate.
 Quid timida loqueris furta, & exilium, & fugas;
 Soror ista fecit, te decet majus nefas.*

*NUT. Regina Danaum, & inclycum Leda genus,
 Quid tacita versas? quidve consilii impotens,
 Tumido feroces impetus animo geris?
 Licet ipsa sileas, totus in vultu est dolor,
 Proin quidquid est, da tempus ac spatium tibi,
 Quod ratio nequit, sæpe sanavit mora.*

*CLY. Majora cruciant, quàm ut moras possim pati,
 Flamma medullas & cor exurunt meum:*

*Mistus dolori subdidit stimulos timor.
 Invidia pulsat pectus: hinc animum jugo
 Premit cupido turpis, & vinci vetat.*

*Et inter istas mentis obsessa faces,
 Fessus quidem, & dejectus, & pessundatam
 Pudor rebellat, fluctibus variis agor:*

*Vt cum hinc profundum ventus, hinc æstus rapit.
 Incerta dubitat unda, cui cedat malo.*

*Proinde omisi regimen è manibus meis:
 Quocunque me ira, quo dolor, quo spes feret,
 Huc ire pergam: fluctibus dedi ratem.*

Vbi animus errat, optimum est casum sequi.

NV. Ceca est temeritas, qua petit casum ducem.

CLY. Cui ultima est fortuna, quid dubium timet?

NV. Tuta est, latetque culpa, si pateris, tua.

CLY. Perlucet omne regia vitium domus.

NV. Piget prioris, & novum crimen struis?

CLY. Res est profecto stulta, nequitia modus.

NV. Quod meruit, auget, qui scelus, scelere obruit?

CLY. Et ferrum & ignis sæpe medicina loco est.

Nv. *Extrema primo nemo tentavit loco.*

CLY. *Capienda rebus in malis praecepta via est.*

Nv. *At te reflectat conjugis nomen sacrum.*

CLY. *Decem per annos vidua respiciam virum* ?

Mv. *Meminisse debes sobolis ex illo tuae.*

CLY. *Equidem & jugales filia memini faces ;
Et generum Achillem, prostitit matri fidem.*

Nv. *Redemit illa classis immota moras,*

Et maria pigro fixa languore impulit.

CLY. *Pudet, pigetque. Tyndaris caeli genium ;*

Lustrale classi Dorica peperit caput.

Revolvitur animus virginis thalamos mea,

Quos ille dignos Pelopea fecit domo,

Cum stetit ad aras ore sacrilego pater

Quasi nuptiales, horruit Calchas sua

Responsa vocis, & recedentes focos.

O scelera semper sceleribus vincens domus !

Cruore ventos emimus, bellum necesse.

Nv. *Sed vela pariter mille fecerunt rates.*

CLY. *Non est soluta, prospero classis Deo.*

Ejecit Aulis impias portu rates.

Sic auspiciatus bella, non melius gerit.

Amore capta captus, immotus precē.

Sminthea tenuit spolia Phœbei ducis,

Ardore sacra Virginis jam tum furens.

Non illum Achilles flexit indomitus minis :

Non ille solus fata qui mundi videt,

In nos fidelis augur, in captas levis :

Non populus ager, & relucens rogi :

Inter ruentis Gracia stragem ultimam

Sine hoste victus marcet, ac veneri vacat,

Reparatque amores : néve desertus foret.

*A Pellice unquam barbara celebs torus
 Ablatam Achilli diligit Briseida.
 Nec rapere puduit è sinu vulsam viri.
 En Paridis hostem ! nunc novum vulnus gerens
 Amore Phrygia vatis insensus furit:
 Et post trophaea Troica, ac versum ilium,
 Captam artus remeat, & Priami gener.
 Accingere anime, bella non levia apparas:
 Scelus occupandum est: pigra, quem expectas
 diem?*

*Pelopea Phrygia sceptrum dum teneant nurus?
 An temerantur virgines, vidua domi,
 Patrique Orestes similis? horum te mala
 Ventura moveant, turbo quis rerum imminet.
 Quid misera cessas? en adest natis tuis
 Furens noverca per tuum, si aliud nequit,
 Latus exigatur ensis, & perimat duos.
 Misce cruorem, perde pereundo virum.
 Mors misera non est commori cum quo velis.
 xv. Regina frena temet, & siste impetus,
 Et quanta tentas, cogita; victor venie
 Asia ferocis, ultor Europa, trahens
 Captiva Pergama, & diu victos Phrygas.
 Hunc fraude nunc conaris insana aggredi?
 Quem non Achilles ense violavit fero,
 Quamvis procerem torvus armasset manum,
 Non melior Ajax morte decreta furens.
 Non sola Danais Hector, & bello mora,
 Non tela Paridis certa non Memnon niger:
 Non Xanthus armis corpora immistis gerens:
 Fluctusque Simois cade purpureos agens,
 Non nivea proles Cycnus equorei Dei,*

Non bellicoso Thressa cum Rhæso phalanx,
 Non picta pharetras, & securigera manu
 Peltata Amazon: hunc domi reducem paras
 Mactare, & aras cade maculare impia?
 Ultrix inultum Græcia hoc facinus feret?
 Equos & arma, classibusque horrens fretum
 Propone, & alto sanguine exundans solum,
 Et tota capta fata Dardaniæ domus
 Regesta Danaïs comprime affectus truces,
 Mentemque tibi met ipsa pacifica tuam.

ÆGISTHUS. CLYTE-
 MNÆSTRA.

Quod tempus animo semper ac mente horruis,
 Adest profectò rebus extremum meis.
 Quid terga vertis anime? quid primo impetu
 Deponis arma? crede perniciem tibi.
 Et dira se vos fata moliri deos.
 Oppone cunctis vile supplicii caput,
 Ferrumque & ignes pectore aduerso excipe.
 CLY. Ægiste non est pœna sic nato mori.
 ÆG. Tu nos periculi socia, tu Leda fata
 Comitare, tantum sanguinem reddet tibi
 Ignavus iste ductor, ac fortis pater.
 Sed quid trementes circuit pallor genas,
 Tacensque vultu languido obtutus stupet?
 CLY. Amor jugalis vincit, ac flectit retro,
 Rememus illue, unde non decuit prius
 Abire: sed nunc casta repetatur fides,
 Nam sera nunquam est ad bonos mores via:
 Quem pœnitet peccasse, pœna est innocens.
 ÆG. Quò raperis amens? credis aut speras tibi
 Agamen-

Agamemnonis fidele conjugium ? ut nihil
 Subesset animi, quod graves faceret metus:
 Tamen superba & impotens flatu nimis
 Fortuna magna, spiritus tumidos daves,
 Gravis ille sociis stante adhuc Troja fuit:
 Quia rere ad animum suapte natura irucem,
 Trojam addidisse? rex Mycenarum fuit:
 Veniet tyrannus, prospera animos efferunt.
 Effusa circa pellicum quanto venit
 Turba apparatus? sola sed longè eminent,
 Tenetque regem famula veridici Dei
 Feresne thalami victa consortem iui?
 At illa nolet, ultimum est nupta malum,
 Palam mariti possidens pellex domam.
 Nec regna socium ferre, nec tecta sciunt.
 CLY. Ægisthe, quid me rursus in præceps rapis,
 Iramque flammis jam residentem excitas?
 Permisit aliquid victor in captam sibi:
 Nec conjugem hoc respicere, nec dominam decet.
 Lex alia solio est, alia privato toro
 Quid quod severas ferre me leges viro
 Non paritur animus turpis admissi memor?
 Det ille veniam facile cui venia est opus.
 ÆG. Ita est: pæisci mutuam veniam licet.
 Ignota tibi sunt jura regnorum haud nova,
 Nobis maligni iudices, a qui sibi,
 Id esse regni maximum pignus putant.
 Si quidquid aliis non licet, solis licet.
 CLY Ignovit Helena: juncta Menelao redit,
 Quæ Europam & Asiam paribus afflixit malis.
 ÆG. Sed nulla Atridem Venere furivâ abstulit,
 Nec cepit animum conjugii obstructum sua.

Iam crimen ille quarit, & causas parat.

Nil esse crede turpe commissum tibi

Quid honesta prodest vita, flagitio carens,

Vbi Dominus odit? sic nocens, non quaritur.

Spartam ne repetes sperata, & à tanto viro,

Patriasque sedes profuga? non dant exitum

Repudia regum: spe metum falsa levas.

CLY. Delicta novit nemo, nisi fidus, mea.

ÆG. Non intrat unquam regium limen fides.

CLY. Opibus merebor, ut fidem pretio obligem.

ÆG. Pretio parata, vincitur pretio fides.

CLY. Surgit residuus pristina mentis pudor.

Quid obstrepis? quid voce blandiloqua mala

Consilia dictas? scilicet nubet tibi

Regum relicto rege, generosa exuli;

ÆG. Ecce cur arida videor inferior tibi,

Natus Thyeste; CLY. si parum est, adde & nepos.

ÆG. Auctore Phœbogignor, haud generis pudet.

CLY. Phœbum nefanda stirpis auctorem vocas?

Quem nocte subita frena revocantem sua,

Calo expulistis? quid deos probro advocas,

Surripere doctus fraude genitales toros?

Quem Venere tantum scimus illicita virum,

Secede properè dedecus clara domus,

Asportata ab oculis, hac vacat regi ac viro.

ÆG. Exilia mihi sunt haud nova, assuevi malis!

Si tu imperas regina, non tantum domo

Argisve cedo, nil moror iussu tuo

Aperire ferre pectus arumnis grave.

CLY. Siquidem hoc cruenta Tyndaris fieri sinam?

Quae invita peccat, debet & culpa fideri.

Secede mecum potius, ut rerum statum

Dubium ac minacem iuncta consilia explicent.

CHORUS

Anapestici.

CAnite ô pubes inclyta Phœbum,
 Tibi festa caput turba coronat:
 Tibi virgineas laurum quatiens
 De more comas innuba fundit.
 Scirps Inachia, tu quoque nostros
 Thebana manus comitare choros,
 Quaque Erasini gelidos fontes
 Quaque Eurotam, quaque virenti
 Tacitum ripa bibis Ismenon,
 Quam fatorum præscia Mante
 Sata Tiresia Latonigenas
 Monuit sacris celebrare deos.
 Arcus victor pace relatâ
 Phœbe relaxa, humerôque graves
 Levibus telis pone pharetras:
 Resonêque manu pulsa citata
 Vocale chelys nil acre velim;
 Magnûmque modis intonet altis.
 Sed quale soles leviores lyra
 Flectere carmen, simplex, lusus
 Cum docta tuos Musa recenset,
 Licet & chorda graviore sones,
 Quale sonabas, cum Titanas
 Fulmine misso fregere Dei.
 Vel cum montes montibus altis
 Super impositi struxero gradus
 Trucibus monstris: stetit imposita
 Pelion Ossa pinifer ambos
 Pressit Olympus, ades ô magni

D §

Soror

Soror & conjux consors sceptri,
 Regia Iuno: tua te colimus
 Turba Mycena, tu sollicitum
 Supplexque tui numinis Argos
 Sola tueris: tu bella manu
 Pacemque regis: tu nunc lauros
 Agamemnonias accipe victrix,
 Tibi multifora tibia buxo
 Solenne canit: tibi fila movent
 Docta puella carmine molli:
 Tibi votivam matres Graja
 Lampada jactant: ad tua conjux
 Candida tauri delubra cadit.
 Nescia aratri, nullo collum
 Signata iugo; tuque ô magni
 Nata tonantis incluta Pallas,
 Qua Dardanias sapè petisti
 Cuspide turres: te permisso
 Matriona minor majorque choro
 Colit, & reserat veniente dea
 Tempia sacerdos: tibi nexilibus
 Turba coronis redimta venit:
 Tibi grandævi lassique senes,
 Compote voto reddunt grates,
 Libantque manu vina trementi.
 Et te Trivia grata memores
 Voce precamur: tu maternam
 Sistere Delon Lucina jubes,
 Huc atque illuc prius errantem
 Cyclada ventis; vunc jam stabilis
 Fixa terras radice tenet;
 Respuit auras, religatque rates

*Affueca sequi: in Tantalidos
 Funera matris vitæbrix numeras.
 Stat nunc sisyphi vertice summa
 Flebile saxum, & adhuc lacrymas
 Marmora fundunt antiqua novas.
 Colit impense famina virque
 Numen geminum, tuque ante omnes
 Pater ac rector, fulmine pollens,
 Cujus nutu simul extremi
 Tremuere poli, generis nostri
 Iuppiter auctor, cape dona libens:
 Ahavusque tuam non degenerem
 Respice prolem.*

*Sed ecce vasto concitus miles gradu
 Manifesta properat signa lætitiæ gerens.
 Namque hasta summo lauream ferro gerit:
 Fidesque regi semper Eurybates adest.*

ACTUS TERTIUS.

EURIBATES CLYTÆ-
MNÆSTRA.

DElubra & aras cœlitum, & patrios lares
 Post longa fessus spacia, vix credens mihi,
 Supplex adoro, vota superis solvite:
 Telluris alium remeat Argolica decus,
 Tandem ad penates victor Agamemnon suos,
 CLY. Felix ad aures nuncius venit meas.
 Vbinam petitus per decem conjux mihi
 Annos moratur? pelagus an terras premit?
 Ev. incolumis, auctus gloria, laude inclutus.
 Reducem expetito littori impressit pedem.
 CLY. Sacris colamus prosperum tandem diem,

Etsi

Esi propitios, atiamen lentos, deos.

Tu pande, vivat conjugis frater mei,

Et pande, teneat quas soror sedes mea.

EV. Meliora votis posco, & obtestor deos,

Nam certa fari fors maris dubii vetat.

Ut sparsa tumidum classis excepit mare,

Ratis videre socia non potuit ratem.

Quin ipse Atrides equore immenso vagus,

Graviora pelago damna, quam bello tulit,

Remeatque victo similis, exiguas trahens

Lacerasque victor classe de tanta rates.

CLY. Quis fare, nostras hauserit casus rates,

Aut qua maris fortuna dispulerit duces?

EV. Acerba fatu poscis: infustum jubes

Miscere lato nuncium: refugit loqui

Mens agra, tantis atque inhorescit malis.

CLY. Exprome, clades scire qui refugit suas,

Gravat timorem, dubia plus torquent mala.

EV. Ut Pergamum omne Dorica cecidit face,

Divisa prada est, maria properantes perunt:

Iamque ense fessum miles exonerat latus:

Neglecta summas scuta per puppes jacent:

Ad militares remus aptatur manus:

Omnisque nimirum longa properanti mora est.

Signum recursus regia ut fulsit rate,

Et clara lentum remigem monuit tuba,

Aurata primas proa signavit vias,

Aperitque cursus, mille quos puppes secent.

Hinc aura primo lenis impellit rates,

Allapsa velis, unda vix tactu levis

Tranquilla zephyri mollis afflatu tremat,

Splendoreque classe pelagus, pariter lateat.

Iuvat videre nuda Troja litora;
 Iuvat relictæ sola Sigei loca:
 Properat juvenus omnis adductos simul
 Lentare ramos: adjuvat ventos manu,
 Et valida nix brachia alterno movet:
 Sulcata vibrant æquora & latera increpant,
 Dirimuntque canæ ceruleum spuma mare.
 Ut aura plenos fortior tendit sinus,
 Posuere tonsas: credita est vento ratis:
 Fususque transtris miles, aut terras procul,
 Quantum recedunt vela, fugientes notat,
 Aut bella narrat: Hectoris fortis minas,
 Carrusque & empto redditum corpus rogo,
 Sparsum cruore regis Herceum lovem.
 Tum qui jacente reciprocus ludit salo,
 Tumidumque pansa transilit dorso mare.
 Tyrrhenus omni piscis exultat freto,
 Agitque gyros, & comes lateri adnatat,
 Antea re naves latus, & rursus sequi.
 Nunc prima tangens rostra lascivit chorus,
 Millesimam nunc ambit & lustrat ratem.
 Jam littus omne tegitur, & campi latentes,
 Et dubia patent montis I dei juga.
 Et jam quod unum pervicax acies videt,
 Iliacus atra fumus apparet nota.
 Jam lassæ Titan colla relevabat iugo,
 In astra jam lux prona, jam præceps dies,
 Exigua nubes sordido crescens globo,
 Nitidum cadentis inquinat Phœbi iubar,
 Suspecta variis occidens fecit freta.
 Nox prima cœlum sparserat stellis: jacens
 Deserta veno vela, cum murmur grave

Majora

Majora minitans collibus summis cadit,
 Tractuque longa litus ac petra gemunt,
 Agitata ventis unda venturis tumet:
 Cum lana subito conditur, stella cadunt,
 In astra pontus tollitur, & cœlum perit.
 Nec una nox est: densa tenebras obruit
 Caligo, & omni luce subducta fretum
 Cœlumque miscet: undique incumbunt simul,
 Rapiuntque pelagus, infirmo eversum solo
 Adversus Euro Zephyrus, & Borea Notus.
 Sua quisque mittunt tela, & infesti fretum
 Emoliuntur: turbo convolvit mare:
 Strymonius altis aquilo contorquet nives:
 Libycusque arenas auster, ac Syrtes agit,
 Nec manet in austro, fit gravis nimbis Notus:
 Imbre auget undas: Eurus Orientem movet,
 Nabathaa quatiens regna, & Eoos sinus.
 Quid rapidus ora corus oceano exerens?
 Mundum revelli sedibus totum suis,
 Ipsosque rupto crederes cœlo deos
 Decidere, & atrum rebus induci chaos:
 Vento resistit æstus, & ventus retro
 Æstum revolvit, non capit sese mare:
 Undasque miscet imber & fluctus suas.
 Nec hoc levamen denique arumnis datum est
 Videre saltem, & nosse, quo pereant malo.
 Premunt tenebra lumina, dira Stygis
 Inferna nox est: excidunt ignes tamen,
 Et nube dirum fulmen elisa micat,
 Miserisque lucis tanta dulcedo est mala,
 Hoc lumen optant, ipsa se classis premit:
 Et prora prora nocuit, & lateri latus:

Illam dehiscens pontus in praeceps rapit,
 Hauritque, & alto redditam revomit mare,
 Hac onere sidit: illa convulsus latus
 Summittit undis: fluctus hanc decimus regis:
 Hac lacera, & omni decore populato levis
 Fluitat; nec illi vela, nec icta manent:
 Nec rectus altas malus antennas ferens,
 Sed trunca toto puppis lonio natae.
 Nil ratio & usus audet, ars cessit malis,
 Tenet horror artus, omnis officio stupet
 Navita relicto, remus effugit manus:
 In vota miseros ultimus cogit timor,
 Eademque superos Troes & Danaï rogant.
 Quid fata possunt? invidet pyrrihus patri,
 Ajaci Vlysses, Hectori Atrides minor,
 Priamo Agamemnon: quisquis ad Trojam jacet
 Felix vocatur: cadere qui meruit manu,
 Quem fama servat, victa quem tellus premit.
 Nil nobile ausos pontus atque unda ferent?
 Ignava fortis fata consument viros?
 Pudenda mors est, quisquis es nondum malis
 Satiare tantis caelitum, tandem tuum
 Numen serena: cladibus nostris daret
 Vel Troja lacrymas; odia si durant tua,
 Placētque mitti Doricum exitio genus:
 Quid hos simul perire nobiscum juvat,
 Quibus perimus? sistite infestum mare.
 Vehit ista Danaos classis, & Troas simul.
 Nec plura possunt: occupat vocem mare.
 Ecce alia clades, fulmine irati Iovis
 Armata Pallas, quidquid aut hasta minax,
 Aut Ægide, aut furore Gorgoneo potest,

Aut

Aut igne patrio tentat; & calo nova
 Spirant procellæ. solus invictus malis
 Luctatur Ajax: vela cogentem hunc sua
 Tensorudente flamma perstrinxit cadens.
 Libratur aliud fulmen: hoc toto impetu
 Certum reducta Pallas excussit manu,
 Imitata patrem: transit Ajacem, & ratem,
 Ratisque partem secum & Ajacem tulit.
 Nil ille motus: ardua ut cautes salo
 Ambustus extat, dirimit insanum mare;
 Fluctusque rumpit pectore, & navem manū
 Complexus in se traxit, & cæco mari
 Collucet Ajax: omne resplendet fretum.
 Tandem occupata rupe, furibundum intonat,
 Superasse nunc se pelagus, atque ignes: juvat
 Vicisse cælum, Palladem, fulmen, mare.
 Non me fugavit bellici terror Dei:
 Et Hectorem unâ solus, & Martem tulit
 Phœbea nec me tela pepulerunt gradu;
 Cum Phrygibus istos vicimus: tandem horream
 Aliena interti tela mitti dexterâ?
 Quid si ipse mittat; plura cum auderet furens,
 Tridente rupem subruit pulsam pater
 Neptunus, imis exerens undis caput,
 Solvitque montem; quem cadens secum tulit
 Terraque & igne victus & pelago jacet.
 Nos alia major naufragos pestis vocat.
 Est humilis unda, scrupulis mendax vadis,
 Vbi saxa rapidis clusa vorticibus regit
 Fallax Caphareus: astuat scopulis fretum,
 Fervetque semper fluctus alterna vice:
 Arx imminet prærupta, qua spectat mare

Verimque geminum: Pelopis hinc oras tui,
 Et Isthmon, arcto qui recurvatus solo
 Ionia jungi maria Phryxeis vetat;
 Hinc scelere Lemnon nobilem; & hinc Chalcida:
 Tardamque ratibus Aulida: hanc arcem occupat
 Palamedis ille genitor, & clarum manu
 Lumen nefanda vertice è summo efferens,
 In saxa ducit perfida classem face.
 Hærent acutis rupibus fixæ rates;
 Has inopis undæ brevia comminuunt vada;
 Pars vehitur hujus, prima pars scopulo sedet;
 Hanc alia retro spacia relegentem ferit,
 Et fracta frangit; jam timent terram rates,
 Volvuntque maria: cedit in luctum furor.
 Postquam litatum est, Phœbus in lucem redit,
 Et damna noctis tristis ostendit dies.

CLY. Verùmne doleam, later an reducem virum
 Remeasse? later: vulnus at regni grave
 Lugere cogor, redde jam Grajæ pater,
 Ati sona quatiens regna, placatos deos.
 Nunc omne lata fronde veletur caput:
 Sacrifica dulces tibi effundat modos:
 Et nivea magnas victima ante aras cadat.
 Sed ecce turba tristis, incòmpta comas,
 Iliades adsunt: quas super celso gradu
 Effrena Phœbas entheas lauros quatit.

E

CHO-

CHORUS CASSANDRA.

Versus choriambici, dactylici, jambici, trochaici,
sapphici, anapæstici, acatalecti & catalecti,
scæzontes, mirificè inter se
permixti.

Heu quàm dulce malum mortalibus additum
Vita dirus amor; cum pateat malis
Effugium, & miseros libera mors vocet,
Portus aternâ placidus quiete!
Nullus hunc terror, nec impotens
Procella fortuna movet,
Aut iniqui flamma tonantis.
Pax alta nullos civium cœtus
Timet, aut minaces victoris iras;
Non maria asperis insania coris.
Non acies feras,
Pulvereamque nubem,
Motam barbaricis equitum caervis:
Non Vrbe cum tota populos cadente,
Hostica muros populante flamma:
Indomitumve bellum, perrumpet omne
Solus contemptor levium deorum.
Qui vultus Acherontis atri,
Qui Syga tristem non tristis videt,
Audetque vita ponere finem,
Par ille regi, par superis erit.
O quàm miserum est nescire mori!
Vidimus patriam ruentem nocte funesta,
Cum Dardana tecta Dorici raperent ignes.
Non illa bello victa, nec armis,
Vi quondam Herculeæ cecidit phœtreæ:

Quam non Pelei Thetidisque natus,
 Charusque Pelida nimium feroci
 Vicit, acceptis cum fulsit armis,
 Fuditque Troas falsus Achilles:
 Aut cum ipse Pelides animos feroces
 Sustulit luctu, celeremque saltu
 Troades summis timere muris.
 Perdidit in malis extremum decus,
 Fortiter vinci, restitit annis
 Troja bis quinis,
 Vnius noctis peritura fato.
 Vidimus simulata dona molis immense:
 Fatale munus Danaum traximus nostra
 Creduli dextra, tremuitque saepe
 Imine in primo sonipes, cavernis
 Conditos reges bellumque gestans:
 Et licuit versare doles, ut ipsi
 Fraude sua capti caderent Pelasgi.
 Sape commota sonuere parma,
 Tacitumque murmur percussit auris
 Et fremuit male subdolo
 Irens Pyrrhus Vlyssi.
 Secura metu Troica pubes.
 Sacros gaudet tangere funes:
 Tunc aqua vi regis Astyanax:
 Tunc Amonio desponsa rogo,
 Ducunt turmas: haec femineas
 Haec viriles.
 Festa matres votiva ferunt
 Munera divis, festi patres
 Adecunt aras: unius tota est
 Cultus in urbe.

Et, quod nunquam post Heciores
Vidimus ignes, laeta est Heecube.

Quid nunc primum dolor infelix,
Quidve extremum deflere paras!
Mœnia divinum fabricata manu,
Diruta nostra?

Antempla deos super uista suos?
Non vacat istis lacrymare malis.
Te magne parens flent Iliades:
Vidi, vidi senis in jugulo,
Telum Pyrrhi vix exiguo
Sanguine tingui.

CA. Cohibere lacrymas, omne quas tempus petie
Troades, & ipsa vestra lamentabili
Lugete gemitu funera: arumna mea
Socium recusant: cladibus questus meis
Removete, nostris ipsa sufficiam malis.

CHO. Lacrymas lacrymis miscere juvat.
Magis exurunt quos secreta
Lacerant cura: juvat in medium
Deflere suos: nec enim, quamvis
Dura virago patiēsq̄ue mali
Poteris tantas flere ruinas.
Non qua verno nobile carmen
Ramo cantat querula Edonis,
Ityn in varios modulata sonos.
Non qua tectis Bistonis ales
Resident summis, impia duri
Furta mariti garrula deflet:
Lugere tuam poterit dignè
Conquesta domum: licet ipse velit
Clarus niveos inter olores,

Istrum cygnus, Tanaimque colens
 Extrema loqui: licet Alcyones
 Ceyca sum fluctu leviter
 Plangente sonent cum tranquillo
 Malè confisa credunt iterum
 Pelago audaces, fœtusque suos
 Nido pavida titubante fovent.
 Non si molles imitata viros
 Tristis laceret brachia tecum,
 Qua turrita turbaparenti
 Pectore raucò concita, buxum
 Ferit, ut Phrygium lugeat Atym.
 Non est lachrymis Cassandra modus,
 Quia quæ patimur vicere modum.
 Sed cur sacras diripis capiti infulas
 Miseris colendos maximè superos reor.
 CAS Vicere nostra jam metus omnes mala.
 Equidem nec ulla calites placo prece:
 Nec, si velint se vire, quo noceant, habent.
 Fortuna vires ipsa consumpsit suas.
 Quæ patria restat? quis pater? qua jam soror?
 Bibere tumuli sanguinem, atque ara, meum.
 Quid illa felix turba fraterni gregis?
 Exhausta nempe regiam miseri senis
 Vacuam relictæ, tóique per thalamos vident,
 Pater Lacenam, ceteras viduas nurus.
 Tot illa regum mater, & regimen Phrygum
 Fœda in ignes Hecuba, factorum novas
 Experta leges, induit vultus feros:
 Circa ruinas rabida latravit suas.
 Troja superstes, Hæctori, Priamo sibi.
 CHO. Silet repente Phœbus, & pallor genas

Creberque totum possidet corpus tremor,
 Stetere vitta: mollis horrescit coma,
 Anhela corda murmure incluso fremunt,
 Incerta nutant lumina. & versi retro
 Torquentur oculi, rursus immires vigent:
 Nunc levat in auras altior solito caput,
 Graditurque celsa; nunc reluctantes parat
 Reserare fauces: verba nunc clauso male
 Custodit ore Menas impatiens Dei.
 CAS. Quid me furoris incitam stimulis novi,
 Quid mentis inopem sacra Parnassi juga
 Rapitis? recede Phœbe, jam non sum tua.
 Extingue flammam, pectori infixas meo.
 Cui nunc vagor vesana; cui bacchor furens
 Iam Troja cecidit: falsa quid vates ago?
 Vbi sum? fugit lux alma & obscurat genas
 Nox atra, & aether abditas tenebris latet.
 Sed ecce gemino sole praeferget dies,
 Geminumque duplices Argos attollit domos,
 Idaa cerno nemora, fatalis sedet
 Inter potentes arbiter pastor deas:
 Timere reges, moneo, furtivum genus,
 Agrestis ille alumnus evertet domum,
 Quid ista vecors tela foemineae manu
 Districta praefert? quem petit dextra virum
 Lacana cultu ferrum Amazonio gerens?
 Qua versat oculos alia nunc facies meos?
 Victor ferarum colla vexatus jacet,
 Ignobili sub dente Marmaricus leo,
 Morsus cruentos passus audacis lea,
 Quid me vocaris sospitem solam à meis,
 Umbra meorum? te sequor tota pater

Troja sepulchre, frater, auxilium Phrygum,
 Terróque Danaúm, non ego antiquum decus
 Video, aut calentes ratibus exustis manus:
 Sed lacera membra, & saucios vinclo gravi
 Fortes lacertos, te sequor nimium citò
 Congressisse Achilli Troile, incertos geris
 Deiphobe vulnus, conjugis munus nova,
 Iuvat per ipsos ingredi Stygios lacus,
 Iuvat videre Tartari seivum canem,
 Avidique regna Ditis: hac hodie ratis
 Phlegetontis atri regias animas vehet,
 Victamque, victricémque vos umbra precor,
 Iurata superis unda te pariter precor,
 Reserate paulum terga nigrantis poli:
 Levis ut Mycenas turba prospiciat Phrygum,
 Spectate miseri: fata sevolvunt retro.

Instant sorores squallida
 Sanguinea jactant verbera,
 Fert lava semiustas faces,
 Ardéntque pallentes gena,
 Ut vestis atri funeris
 Exesa cingit ilia,
 Strepúntque nocturni melus,
 Et ossa vasti corporis
 Corrupta longinquo situ
 Palude limosâ jacent.
 Et ecce defessus senex,
 Ad ora ludentes aquas
 Non captat, oblitus sitis,
 Mestus futuro funere.
 Exultat, & ponit gradus

Pater decoros Dardanus.

*CH. Iam pervagatus ipse se fregit furor
Ceditque flexo qualis ante aras gradu
Cervice taurus vulnus incisagerens.
Relevemus artus entheos: tandem suos
Victrice lauro cinctus Agamemnon adit,
Conjuxque pariter obvios illi tulit
Gressus: redisque juncta concordæ gradu.*

ACTUS QUARTUS.

AGAMEMNON. CASSANDRA.

Tandem revertor sospes ad patrios lares.
O cara salve terra: tibi tot barbara
Dedere gentes spolia: tibi felix diu
Potentis Asia Troja submitit manus,
Cur ista vares corpus effusa, ac tremens
Dubia labat cervice? famuli at tollite,
Refovete gelido latice, jam recipit diem
Marcante visu, suscita sensus tuos:
Optatus ille portus arumnis adest.

Festus dies est. CAS. festus & Troja fuit.

AG. Veneremur aras. CAS. cecidit ante aras pater.

*AG. Iovem precemur pariter, CA. Herculeum
Iovem?*

AG. Credis videre te Ilium; CA. & Priamum simul?

*AG. Hic Troja non est. CAS. ubi Helena est, Tro-
jam puto.*

AG. Ne metue dominam famula. C. libertus adest.

AG. Secura vive. CAS. mors mihi est securitas.

AG.

AG. Nullum est periculum tibi met, C. at magnum
tibi est

AG. Victor timere quid potest? C. quod non timet.

AG. Hanc fida famuli turba, dum excutiat Deum,
Retinere, ne quid impotens peccet furor.

At te pater, qui sava torques fulmina,

Pellisque nubes, sidera & terras regis,

Ad quem triumphis spolia victores ferunt,

Et te sororem cuncta pollutis viri

Argolica Iuno, pecore votivo libens

Arabumque donis, supplice & fibra colam.

CHORUS GRÆCORUM.

Versus choriambici, jambici, sapphici,
trochaici, dactylici, valde
confusi.

Argos nobilibus nobile civibus,
Argos irata carum noverca,
Semper ingentes educas alumnos,
Imparem aquasti numerum deorum.
Tuis ille bissero meruit labore
Adegi cælo magnus Alcides:
Cui lege mundi Iupiter ruptâ,
Rosida noctis geminavit horas,
Iussitque Phœbum tardius celeres
Agitare currus, & tuas lentè
Remeare bigas candida Phœbe,
Retulitque pedem alternis nomen
Stella qua mutat, seque mirata est
Hesperum dici; aurora movit

Ad solitas vices caput, & relabens
 Imposuit senis humero mariti :
 Sensit ortus, sensit occasus,
 Herculem nasci, violentus ille
 Noëte non una poterat creari.
 Tibi concitatus substitit mundus,
 O puer magnum subitare cælum,
 Te sensit Nemaus arcto
 Pressus lacerto fulmineus leo :
 Cervæque Parrhasis:
 Sensit Arcadii populator agri :
 Gemitque taurus Dictæa linquens
 Horridus arva.
 Morte fœcundum domuit draconem,
 Vetuitque collo pereunte nasci:
 Geminosque fratres pectore ab uno
 Tria monstra natos, stipite incusso
 Fregit insultans: duxit ad ortus
 Hesperium pecus,
 Geryonis spoliū triformis :
 Egit Threicium gregem,
 Quem non Strymonii gramine fluminis,
 Hebrive ripis pavit tyrannus,
 Hospitum dirus stabulis cruorem
 Præbuit sevis, tinxitque crudos
 Vltimus rictus sanguis auriga.
 Vidit Hippolyte ferox.
 Pectore è medio rapi spoliū, & sagittas
 Nube percussâ Stymphalis alto
 Decidit cælo :
 Arbæque pomis fertilis aureis

Extimuit manus insueta carpi,
 Fugique in auras leviore ramo:
 Audivit sonitum crepitante flamma
 Frigidus custos nescius somni,
 Linqueret cum jam nemus omne fulvo
 Plenus Alcides vacuum metallo,
 Tractus ad cælum canis inferorum
 Triplici catena, tacuit, nec ullo
 Latravit ore, luctis ignota
 Metuens colorem, te duce succidit
 Mendax Dardania domus,
 Et sensit arcus iterum timendos:
 Te duce concidit totidem diebus
 Troja, quot annis.

ACTUS QUINTUS.

CASSANDRA.

REs agitur intus magna, per annis decem
 Eheu quid hoc est? anime consurge, & cape
 Pretium furoris: vicinus victi Phryges.
 Bene est, resurgis Troja, traxisti jacens
 Pares Mycenæ, terga dat victor tuus.
 Tam clara nunquam provida mentis furor
 Ostendit oculis: video, & inter sum, & fruor,
 Imago visus dubia non fallit meos,
 Spectamus: epula regia instructa domo,
 Quales fuerunt ultima Phrygibus dapes,
 Celebrantur; ostro lectus Iliaco nitet,
 Meramque in auro veteris Assaraci trahunt:
 Et ipse picta veste sublimis jacet.

Priami

Priami superbas corpore exuvias g'rens.
 Detrahere cultus uxor hostiles jubet,
 Induere potius conjugis fida manu
 Textos amictus, horreo, atque animo tremo.
 Regemne perimet exul, adulter virum;
 Venere fata: sanguinem extrema dapes
 Domini videbunt, & cruor Baccho incidet;
 Mortifera vinctum perfida tradet neci.
 Induta vestis exitum manibus negat;
 Caputque laxi & invii claudunt sinus;
 Haurit trementi semivir dextra latus,
 Nec penitus adigit, vulnere in medio stupet.
 At ille, ut altis hispidus silvis aper,
 Cum casse vinctus, tentat egressus tamen,
 Ardet atque motu vincla, & incassum furit:
 Cupit, fluentes undique cacos sinus
 Disicere, & hostem querit implicitus suum,
 Armat bipenni Tyndaris dextram furens,
 Qualisque ad aras colla taurorum prius.
 Designat oculis, antequam ferro petat,
 Sic huc & illuc impiam librat manum.
 Habet, peractum est: pendet exigua mole
 Caput amputatum parte, & hinc trunco cruor
 Exundat; illinc ora cum fremitu jacent.
 Nondum recedunt, ille jam exanimem petit,
 Laceratque corpus, illa fodientem adjuvat.
 Uterque tanto scelere respondet suis:
 Hic est Thyeste natus, haec Helena soror.
 Stat ecce: Titan dubius emerito die,
 Suave currat an Thyeste via.

ELECTRA. STROPHIUS.

Fuge o paterna mortis auxilium unicum
 Fuge, & caelestes hostium evita manus.
 Eversa domus est funditus, regna occidunt;
 Quis iste celeres concitus currus agit?
 Germane vultus veste furabor tuos.
 Quos anima demens refugis; externos fugis?
 Domus timenda est: pone jam trepidos metus
 Oresta: amici fida praesidia intuo.
 ST. Phocide relicta Strophius, Elea inclitus
 Palma revertor, causa veniendi fuit,
 Gratari amico, cuius impulsu manu
 Cecidit decenni Marte concussum ilium.
 Quanam ista lacrymis lugubrem vultum rigat,
 Pavéique mœsta? regium agnosco genus,
 Electra, luctus causa qua latâ in domo est?
 EL. Pater peremptus scelere materno jaces.
 Comes paterna quaritur natus neci.
 Agistus arces Venere quasitas tenet.
 ST. O nulla longi temporis felicitas!
 EL. Te per parentis memoriam obtestor mei,
 Per sceptrâ terris nota, per dubios deos,
 Recipe hunc Oresten, ac pium furtum occulte,
 ST. Etsi timendum casus Agamemnon docet,
 Aggrediar, & te Oresta furabor libens.
 Poscunt fidem secunda, at adversa exigunt,
 Cape hoc decorum ludicri certaminis
 Insigne frontis, lavâ vittricem tenens
 Frondem (virenti protegat ramo caput.)

Et isto donum Palma Pisai Iovis,
 Velamen eadem præstet atque omen tibi.
 Tuque ô paternis assidens frenis comes,
 Condisce Pylade patris exemplo fidem,
 Vos, Graciâ nunc teste, veloces equi
 Infida cursu fugite præcipiti loca.

EL. Excessit, abiit, currus effreno impetu
 Effugit aciem, tuta jam operiar meos
 Hostes, & nullo vulneri opponam caput.
 Adest cruenta conjugis victrix sui,
 Et signa cedis veste maculata gerit:
 Manus recentè sanguine etiamnum madens.
 Vultusque præ se scelera truculenti ferunt.
 Concedam ad aras, patere me vittis tuis
 Cassandra jungi, paria metuentem tibi.

C L Y T E M N E S T R A.
 ELECTRA. ÆGISTHUS.
 CASSANDRA.

Hostis parentis, impium atque audax caput
 Quo more cœtus publicos virgo petis?

EL. Adulterorum virgo deserui domum.

CLY. Quis esse credat virginem? EL. gnatam tuam?

CLY. Modestius cum matre. EL. pietatem doces?

CLY. Animos viriles corde tumefacto geris,
 Sed agere domita feminam disces malo:

EL. Ni fortè fallor; feminas ferrum decet.

CLY. Et esse demens te patrem nobis putas?

EL. Vobis? quis iste est alter Agamemnon tuus?

CLY. Indomita post hac virginis verba impia

Regina

Regina frangam. EL. citius interea mihi

Tu vidua loquere, vir caret vita tuus:

CLY. Edissere, ubi sit gnatus, ubi frater tuus?

EL. Exii Mycenae. CLY. redde nunc gratum mihi.

EL. Et tu parentem redde. CLY. quo latitat loco?

EL. Tuto: quietus regna non metuens nova:

Iusta parenti satis, at irata parum.

CLY. Morieris hodie. EL. dummodo hac moriar
manu.

Recedo ab aris, sive te jugulo juvas

Mersisse ferrum, praebeo jugulum volens:

Seu more pecudum colla resecari placet,

Intenta cervix vulnus expectat tuum.

Scelus peractum est: cede respersam viri,

Atque absoletam sanguine hoc dexteram ablu.

CLY. Consors periculi pariter, ac regni mei

Aegisthe gaudes; gnata genitricem impie

Probris laceffit; abditum fratrem occulit.

AE. Furibunda virgo vocis infanda sonum,

Et aure verba indigna materna opprime.

EL. Etiam monebit sceleris infandi artifex,

Per scelera nactus nomen ambiguum suis;

Idem sororis gnatus, & patris nepos.

CLY. Aegisthe cessas impium ferro caput

Demetere; fratrem reddat, aut animam statim

Abstrusa caeco carcere, & saxo exigat

Aevum per omnes torta poenarum modos:

Referre, quem nunc occulit, forsitan volet

Inops, egens, inclusa pudore obsita,

Vidua ante thalamos, exul, invisita omnibus,

Aethere negato, serò succumbet malis,

EL. Concede mortem. CL. si recusares darem.

Rudis

Rudis est tyrannus, mortis qui pœnam exigit.

EL. Mortem aliquid ultra est? CL. vita, si cupias mori.

Abripite famuli monstrum, & avertam procul

Ultra Mycenæ; ultimo in regni angulo

Vincite, septam nocte tenebroso specus

Vt inquietam virginem carcer domet.

At ista pœnas capite persolvat suo,

Captiva conjux, regii pellex tori.

Trahite, ut sequatur conjugem ereptum mihi.

CAS. Ne trahite, vestros ipsa precedam gradus;

Perferre prima nuncium Phrygibus meis

Propero, repletum ratibus everfis mare,

Captas Mycenæ; mille ductorem ducum,

Vt paria fata Troicis tulerit malis;

Perisse dono fœmina, stupro, dolo:

Nihil moramur, rapite: quin grates ago,

Jam jam juvat vixisse, post Trojam juvat.

CL. Furibunda morere. C. A. veniet & vobis furor.

FINIS.

